

Kunnat muutoksessa – tilannekatsaus ajankohtaisiin kunta-asioihin

Kainuun kuntaseminaari
Suomussalmi 23.4.2014

varatoimitusjohtaja Timo Kietäväinen

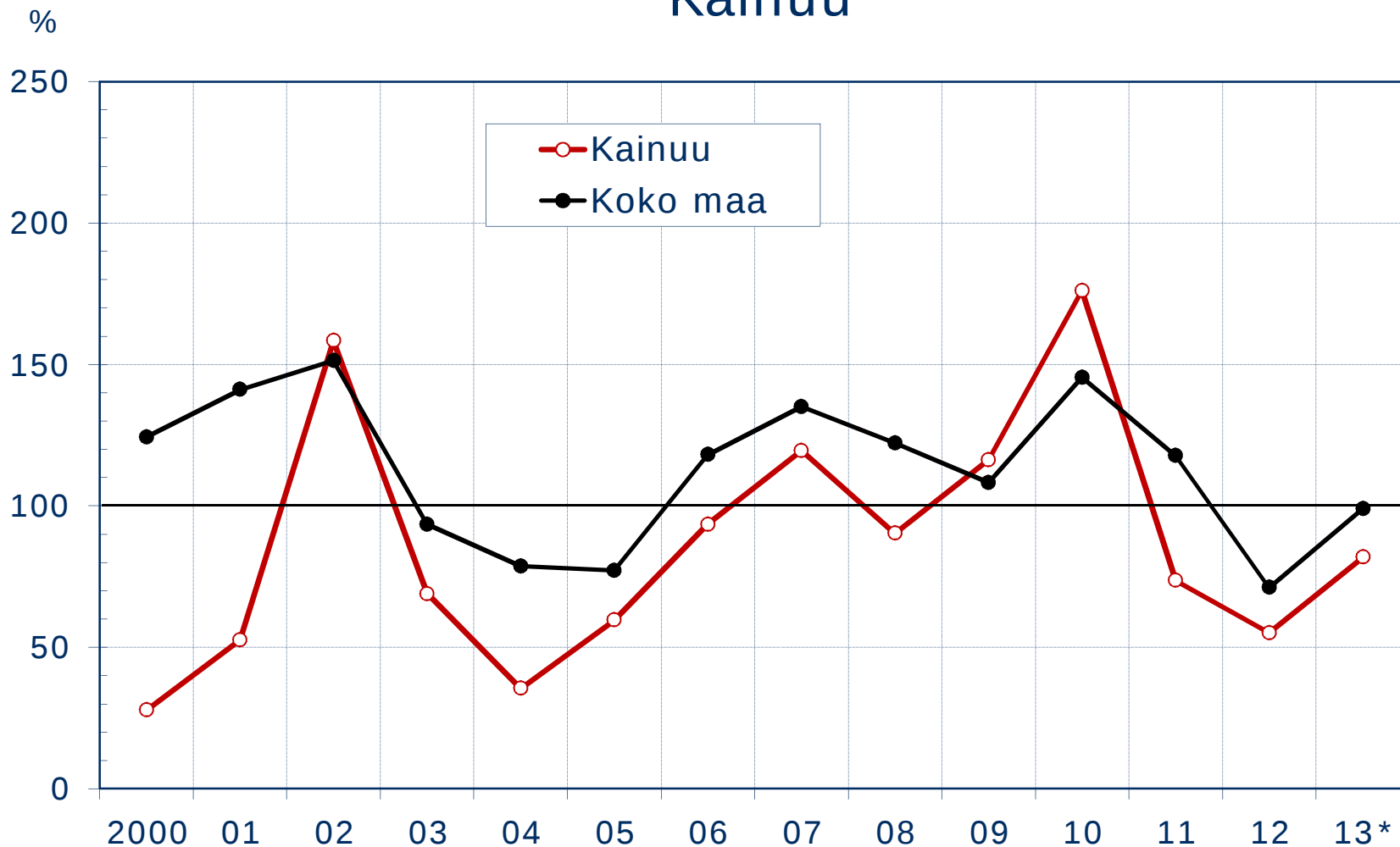

Kuntapalveluiden rahoituksesta

- Kuntapalveluiden rahoitus kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti on ratkaisevasti riippuvaista yleisestä talous- ja työllisyyskehityksestä sekä valtion toimenpiteistä ja valtion luottoluokituksesta.
- Kuntatalouden ongelmien taustalla heikko talous- ja työllisyyskehitys sekä erittäin suuret valtionosuusleikkaukset, jotka eivät paranna sentilläkään julkisen talouden tasapainoa, vaan niillä valtio siirtää kunnille vastuuta verotuksen kiristämisestä ja muista säästötoimista valtiolta kunnille. Ongelmien pallottelu valtion ja kuntien kesken ei auta.
- Samaan aikaan, kun kuntien tuloja leikataan, lisätään yhä kuntien tehtäviä ja kuntien toimintaa ohjaavia normeja. Hallituksen päättämä tehtävien ja velvoitteiden purkuohjelma helpottanee onnistuessaan tilannetta, mutta vasta useamman vuoden viiveellä. Sote-linjauksen toteutus voi tuoda säästöjä joskus 2017-.
- Kuntien kyettävä tehostamaan toimintojaan ja uudistamaan vapaaehtoisesti rakenteitaan – tuottavuuden esteitä purettava!

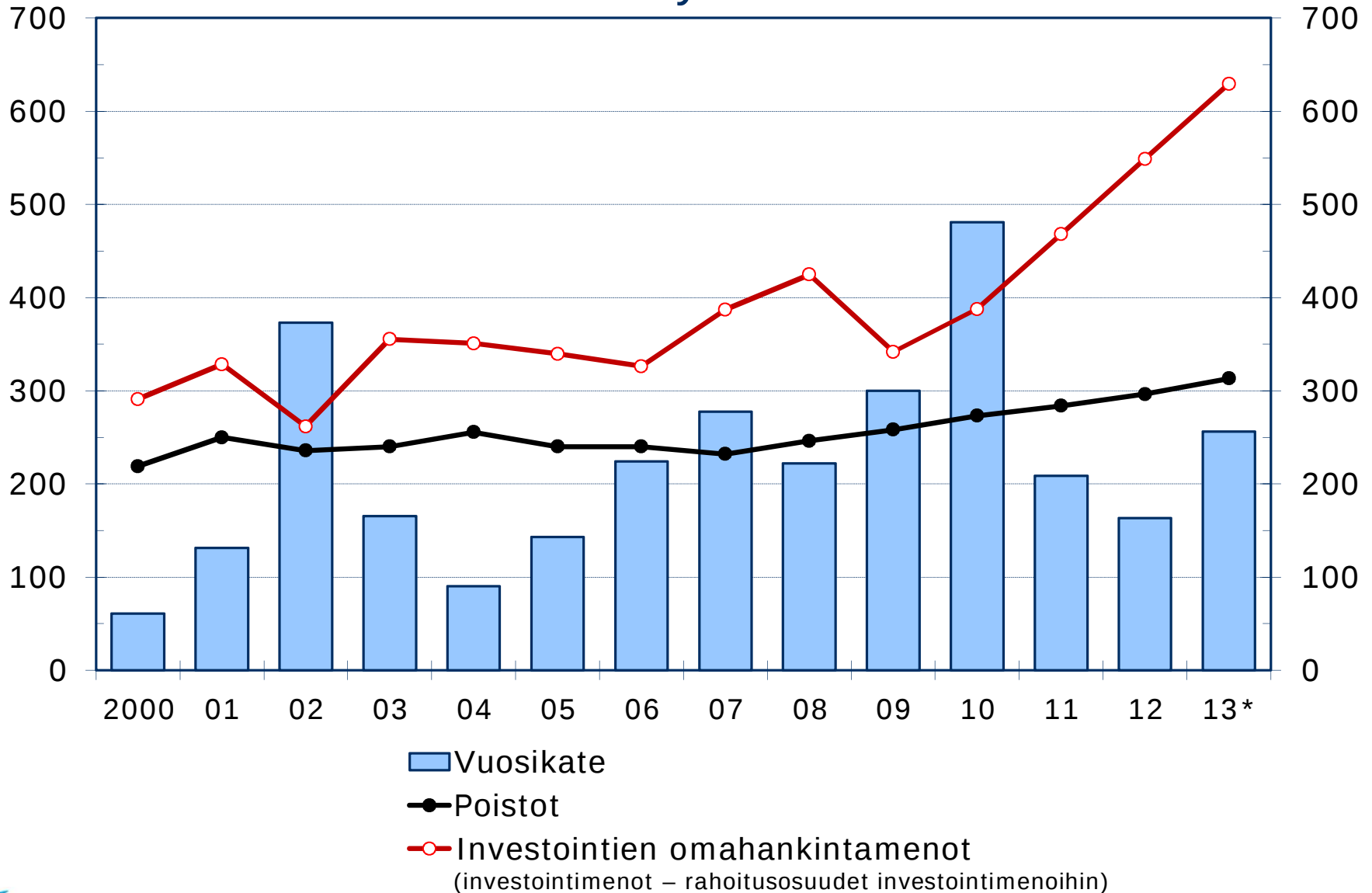
Kuntien vuosikate % poistoista 2000–2013

Kainuu

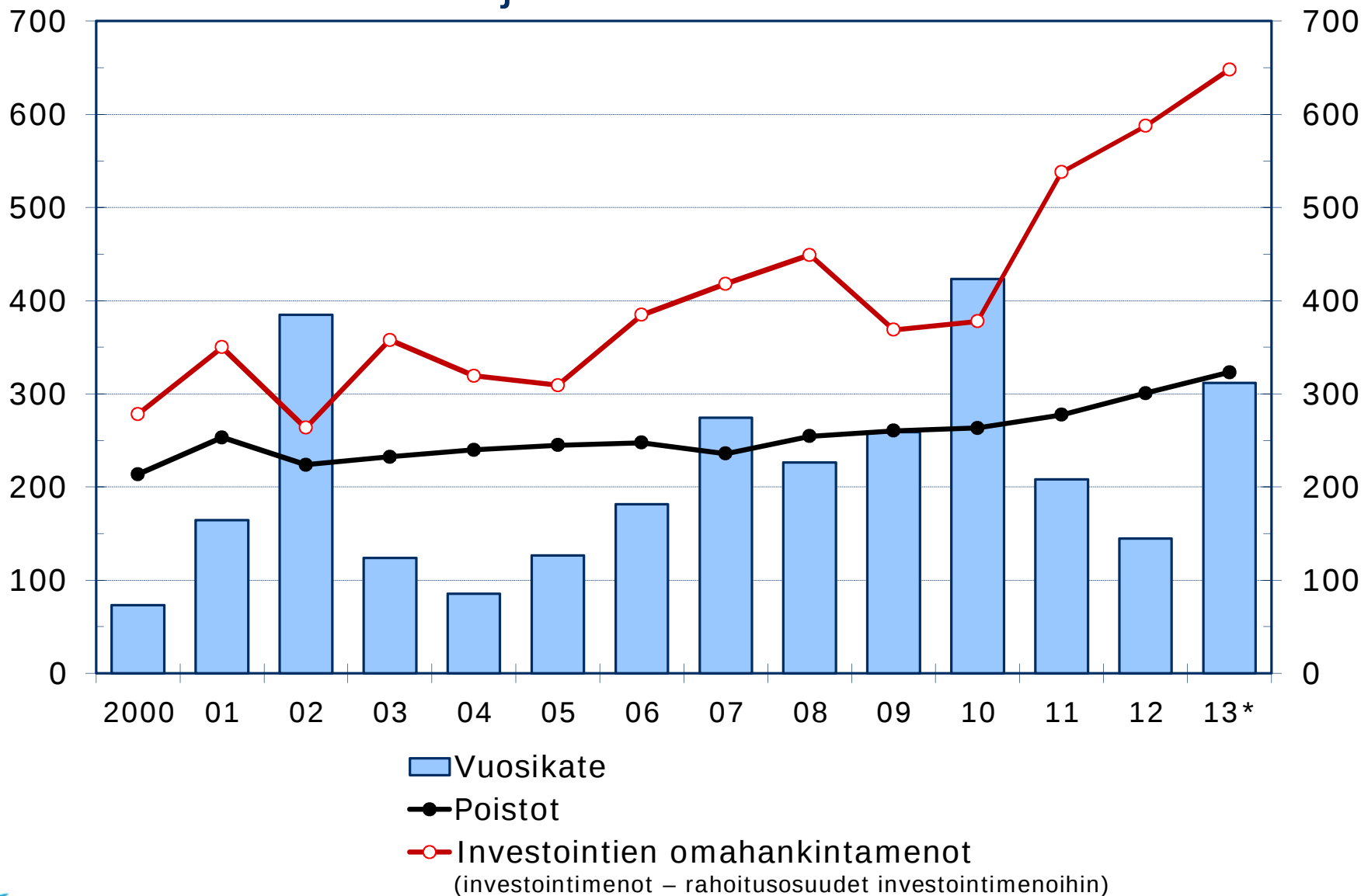

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2013 tilinpäätösarvioiden mukaan.

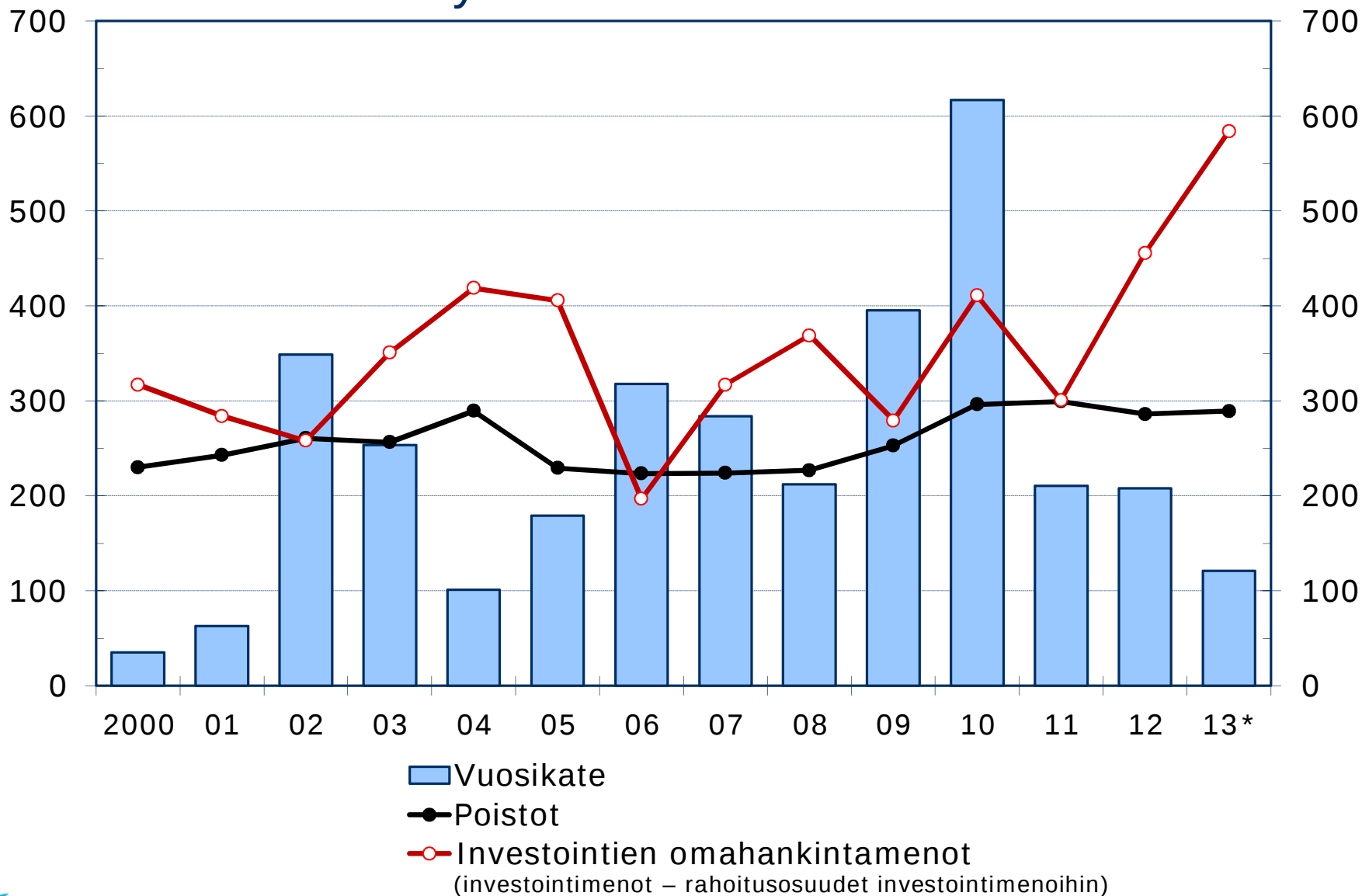
Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Kainuu yhteensä

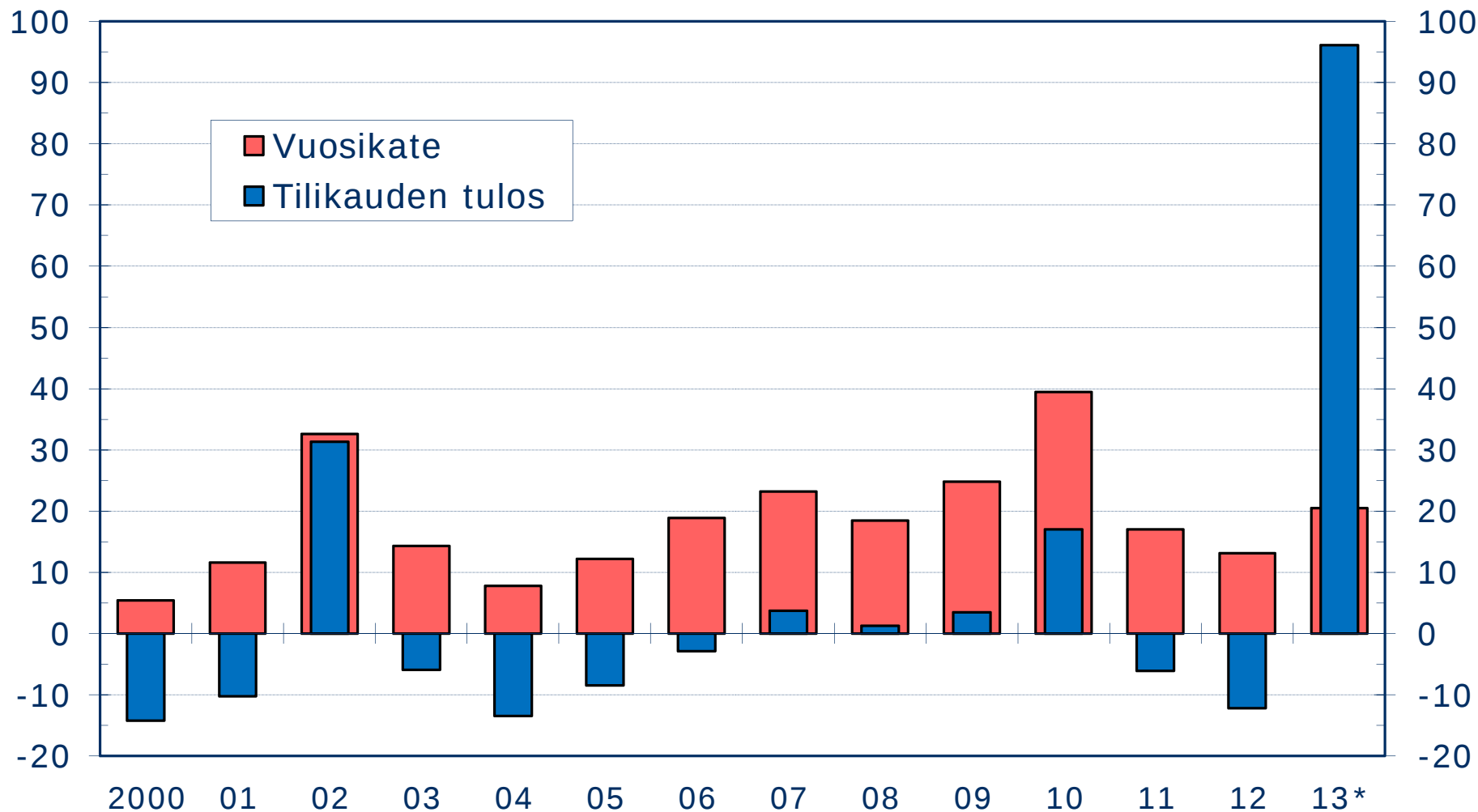
Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Kajaanin seutukunta

Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Kehys-Kainuun seutukunta

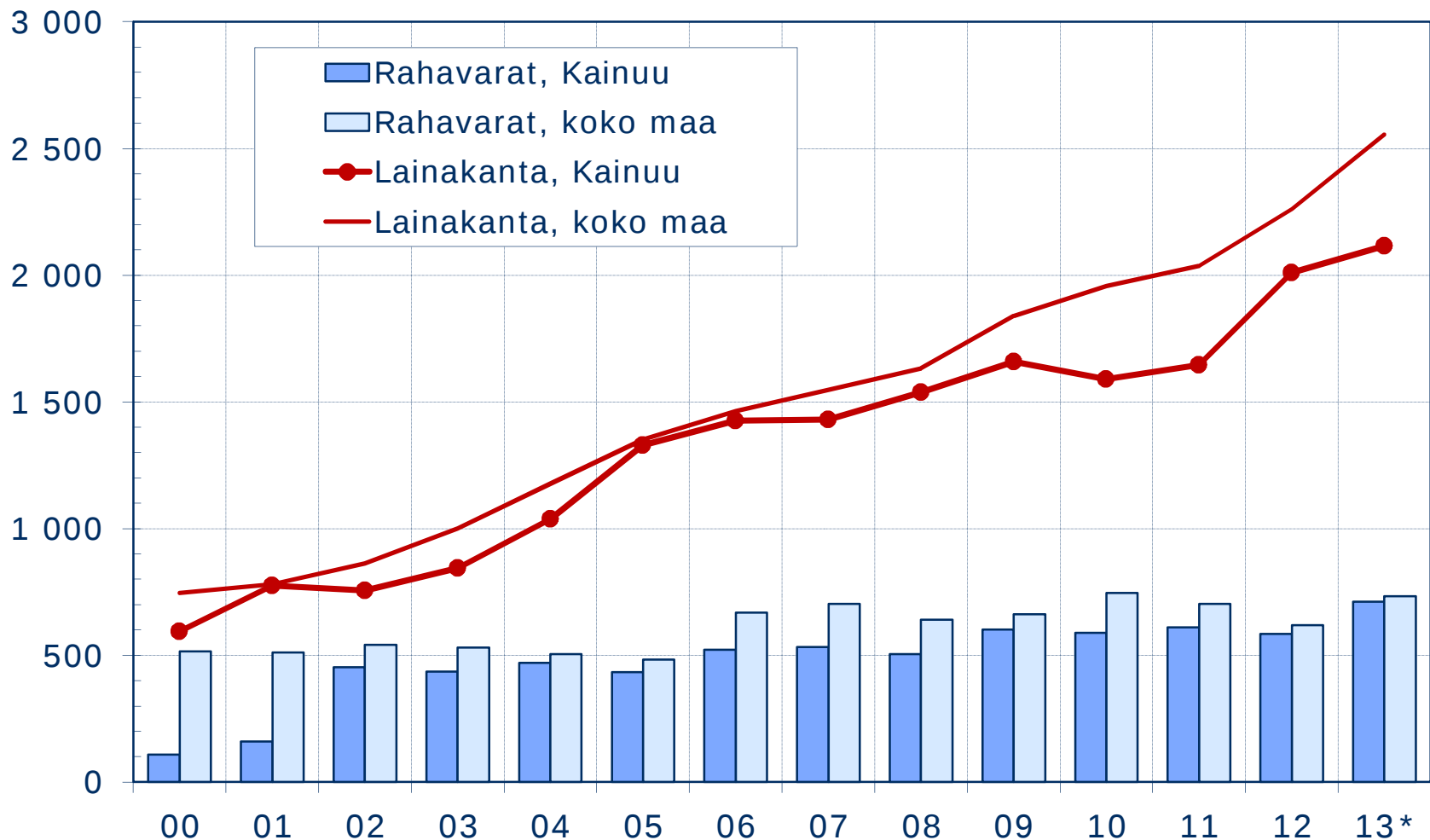
Kainuun kuntien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2013, milj. €

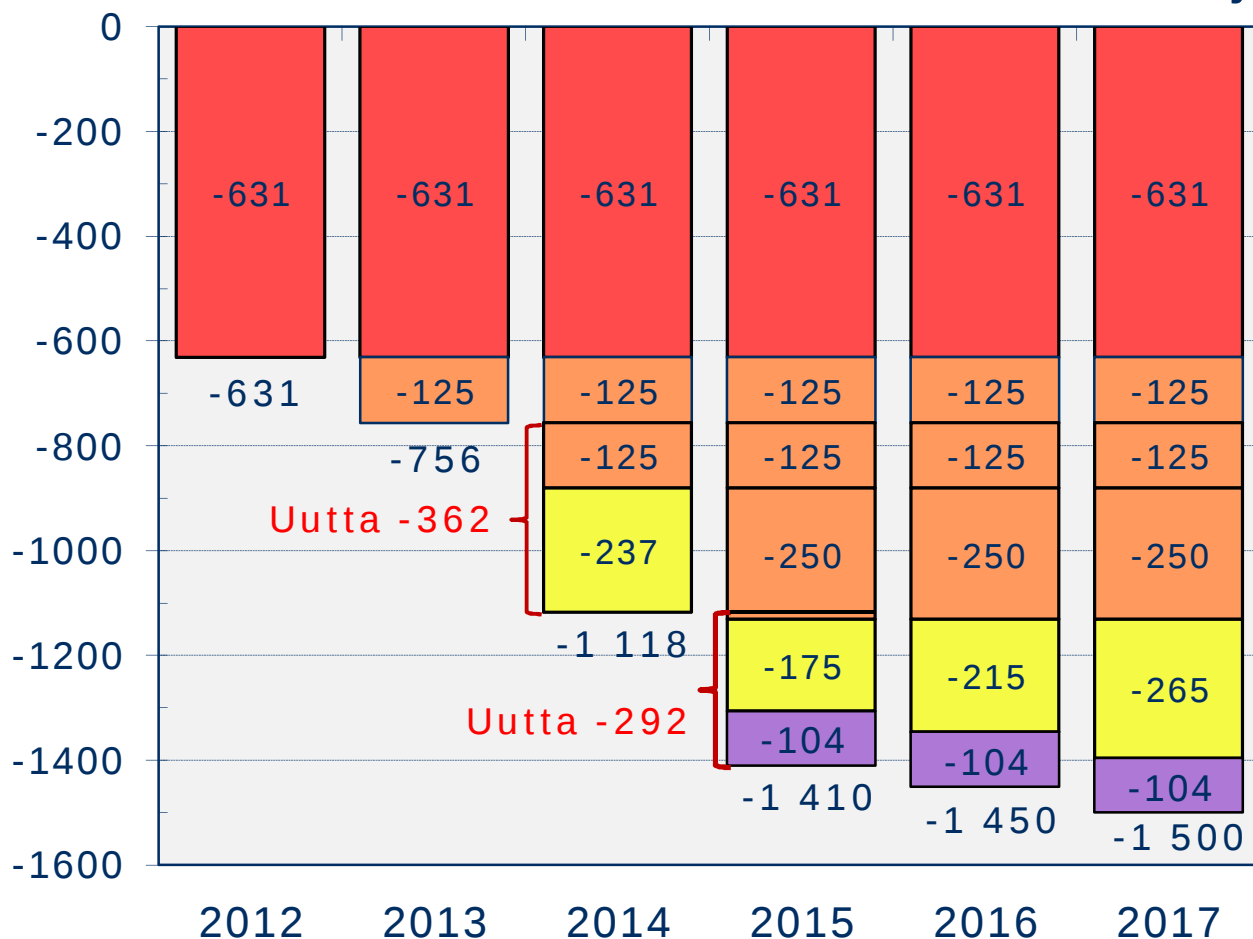
Lähde: Tilastokeskus. Vuosi 2013 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Vuonna 2013 sähköyhtiöjärjestelyjen osuus tilikauden tuloksesta on noin +100 milj. euroa.

Kuntien lainakanta sekä rahavarat 31.12.2000–2013, €/as. Kainuu

Hallitusohjelman sekä vuosien 2012–2014 kehysriihien päätösten vaikutus kunnan peruspalvelujen* valtionosuuteen, milj. €

Tehdyt päätökset alentavat valtionosuuksien vuositasoa hallituskaudella (v. 2015) 1,4 mrd. euroa eli noin 15 %

- Hallitusohjelma
- Kehysriihi 3/2012
- Kehysriihi 3/2013
- Kehysriihi 3/2014

(Kiinteistöverojen rajojen noston ja maksujen korotusten hyödyn leikkaaminen kunnilta valtionosuutta vähentämällä sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen poistaminen)

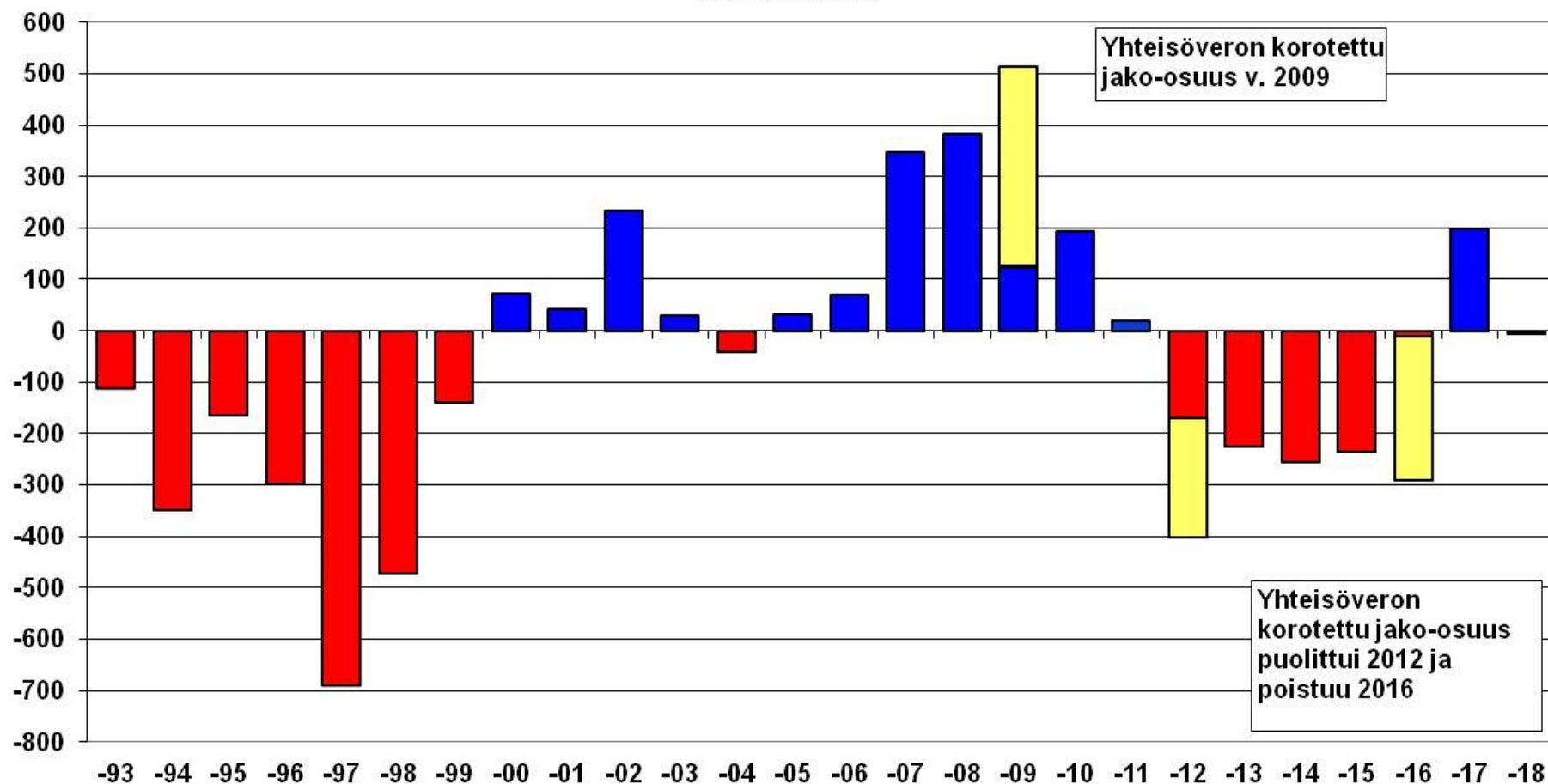
Vuosille 2012–2017 kohdistuneiden leikkausten johdosta kunnilta jää saamatta peruspalvelujen valtionosuuksia 6,9 mrd. €

* – mm. sosiaali- ja terveystoimi sekä esi- ja perusopetus
– Tämän lisäksi OKM:n leikkaukset: vuonna 2013 92 milj. €, vuonna 2014 77 milj. € ja vuonna 2015 yli 100 milj. €

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen verrattuna edellisen vuoden talousarvioon, vuodet 2015-2018 valtion kehyspäättöksen mukaisesti

milj. euroa

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä 31.12.2012, €/as.

Koko maa keskimäärin 1 224 euroa/asukas

Suurimmat alijäämät, €/as.:

Lavia -2 350, Jalasjärvi -2 059 ja Yli-Ii -2 007

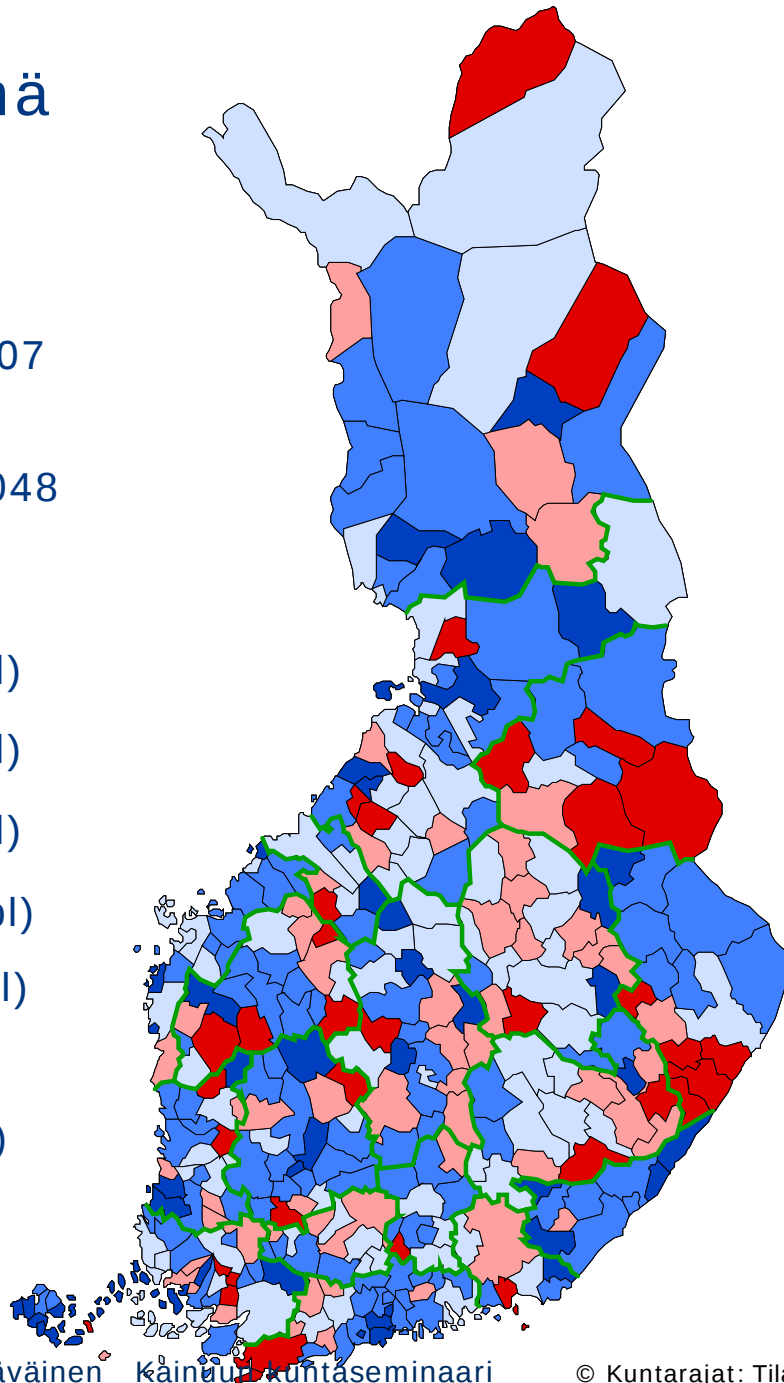
Suurimmat ylijäämät, €/as.:

Föglö 8 583, Eurajoki 7 960 ja Kaskinen 7 048

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas:

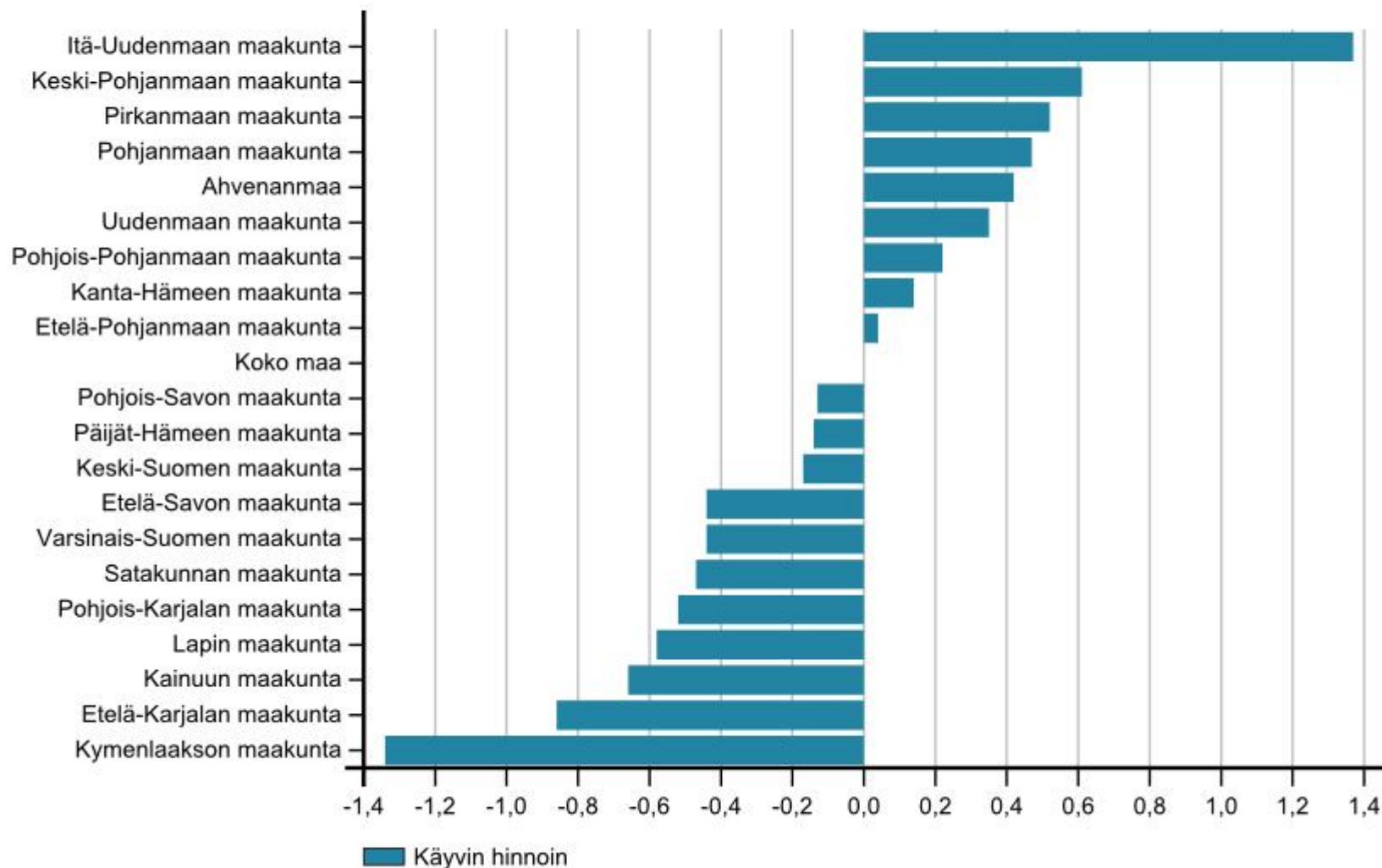
	Alijäämää yli 500 €/as.	(36 kpl)
	Alijäämää alle 500 €/as.	(55 kpl)
	Ylijäämää alle 500 €/as.	(79 kpl)
	Ylijäämää 500 – 1 500 €/as.	(115 kpl)
	Ylijäämää yli 1 500 €/as.	(51 kpl)

Alijäämäisiä kuntia yhteensä 91
(Manner-Suomessa 89 ja Ahvenanmaalla 2)

BTV indeksi maakunnittain ajanjaksolla 2000-2010

BTV-indeksi kuvaa alueen tuotannon, työllisyyden ja väestön vuosimuutosta suhteessa koko maan muutokseen

Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus, vuosien 2014–2018 ennusteet PPO 3.4.2014

Prosenttia:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BKT, määrän muutos	-1,0	-1,4	0,5	1,4	1,8	1,5	1,4
Palkkasumman muutos	3,2	1,0	1,3	1,8	2,5	2,2	2,4
Ansiotasoindeksin muutos	3,2	2,0	1,3	1,2	1,5	1,8	2,0
Työttömyysaste	7,7	8,2	8,4	8,3	8,1	7,8	7,5
Kuluttajahintojen muutos	2,8	1,5	1,5	1,7	1,9	1,8	1,8
Kuntien kustannustason muutos	3,4	1,8	1,1	1,2	1,5	1,7	1,9
Valtionosuusindeksin muutos	3,7	3,0	1,5	0,7	1,5	1,7	1,9
Kuntien ansiotasoindeksin muutos	3,6	1,8	1,2	1,1	1,5	1,8	1,8

Ennusteet syyskuussa 2013 (PPB):

BKT, määrän muutos	-0,8	-0,5	1,2	1,9	1,7	1,6
Palkkasumman muutos	3,2	1,4	2,4	3,0	2,9	2,8
Ansiotasoindeksin muutos	3,2	2,1	2,1	2,1	2,5	2,5
Työttömyysaste	7,7	8,3	8,2	7,9	7,7	7,5
Kuluttajahintaindeksin muutos	2,8	1,6	2,1	2,0	2,0	2,0
Kuntien kustannustason muutos	3,4	1,9	2,1	1,9	2,3	2,3

Kuntien ja kuntayhtymien bruttomenot, mrd. €

	2012	2013*	2014**	2015** 1)	2016**	2017**	2018**
Toimintamenot yht.	37,44	38,42	39,13	39,68	40,67	41,75	42,97
– Palkat	16,29	16,45	16,55	16,49	16,72	16,99	17,31
– Muut henkilöstömenot	4,85	4,94	4,94	4,91	4,95	4,99	5,08
– Ostot	13,39	13,93	14,48	15,00	15,68	16,40	17,18
– Muut toimintamenot	2,91	3,10	3,16	3,28	3,32	3,37	3,40
Korkomenot	0,33	0,30	0,36	0,47	0,65	0,85	0,98
Investoinnit	4,59	4,77	4,77	4,77	4,75	4,73	4,71
Yhteensä	42,36	43,49	44,26	44,92	46,07	47,33	48,66

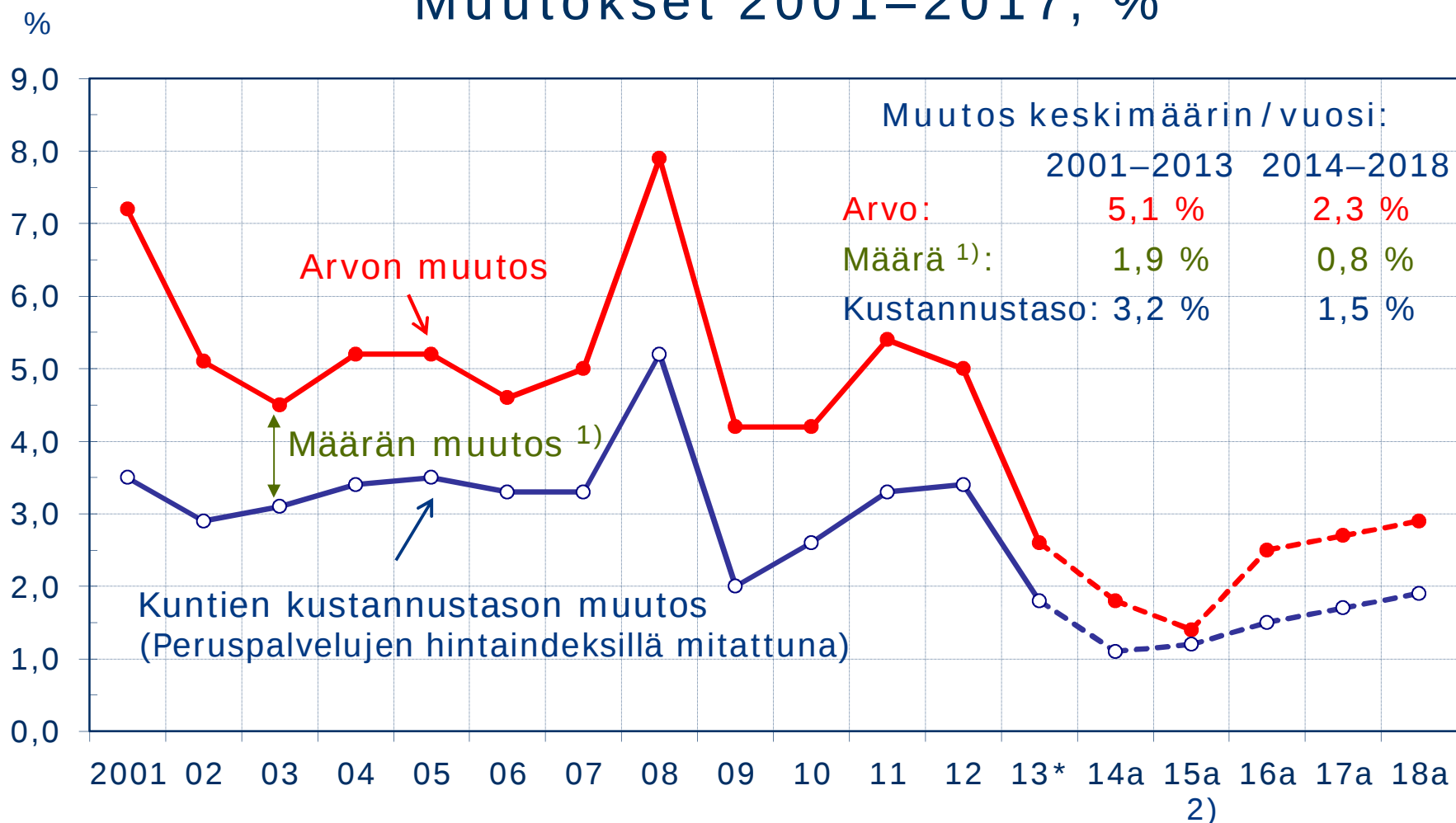
Muutosprosentti:

Toimintamenot yht.	5,0	2,6	1,8	1,4	2,5	2,7	2,9
– Palkat	4,1	1,0	0,6	-0,4	1,4	1,6	1,9
– Ostot	5,4	4,1	3,9	3,6	4,6	4,6	4,8
Menot yhteensä	5,1	2,7	1,8	1,5	2,6	2,7	2,8

1) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu vuonna 2015 olisi 2,6 %. Palkoissa vaikutus on noin 250 milj. euroa ja kasvu ilman vähennystä olisi +1,1 %.

Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus. Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4. 2014

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot: Muutokset 2001–2017, %

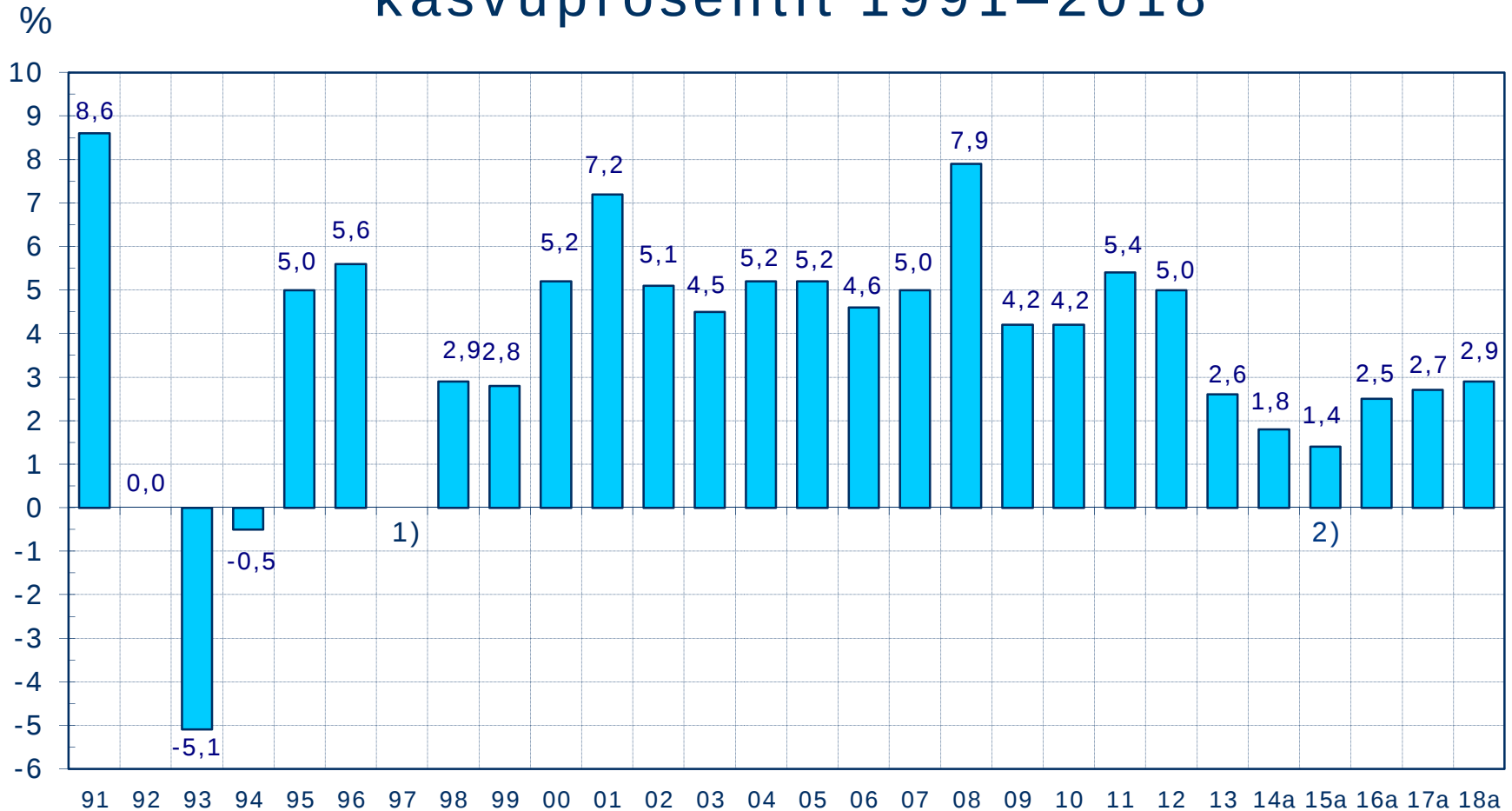
1) Määrän muutoksesta noin 1 prosenttiyksikkö aiheutuu ikärakenteen muutoksesta.

2) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu vuonna 2015 olisi 2,6 %.

Lähde: Vuodet 2000–2013 Tilastokeskus.

Vuosien 2014–2018 arviot PPO 4.3.2014.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentit 1991–2018

- 1) Mm. opetustoimen ylläpitäjämallin vuosi 1997 ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa
 2) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävä kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu vuonna 2015 olisi 2,6 %.

Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.
 Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Kuntien verotulot vuosina 2012–2018, mrd. €

(painelaskelma, kuntien veroprosentit pidetty 2014–2018 samoina)

Verolaji	2012	2013*	2014**	2015**	2016**	2017**	2018**
Kunnallisvero	16,84	17,97	18,24	18,66	19,28	19,97	20,75
Yhteisövero	1,21	1,31	1,34	1,39	1,26	1,33	1,39
Kiinteistövero	1,27	1,36	1,51	1,59	1,62	1,65	1,69
Verotulot yhteensä	19,32	20,64	21,09	21,64	22,16	22,96	23,83
Muutos, %:							
Kunnallisvero	4,0	6,6	1,5	2,3	3,3	3,6	3,9
Yhteisövero	-27,3	8,2	1,9	4,0	-9,6	6,1	4,4
Kiinteistövero	6,1	7,3	10,8	5,6	1,9	1,8	2,1
Verotulot yhteensä	1,3	6,8	2,2	2,6	2,4	3,6	3,8
Tuloveroprosentti, keskim.	19,24	19,38	19,74	19,74	19,74	19,74	19,74
Yhteisöveroprosentti	24,5	24,5	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Osuus yhteisöverosta, %	28,34	29,49	35,36	34,19	28,06	28,06	28,06

Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus. Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Kuntien ja kuntayhtymien talous, mrd. €

(painelaskelman mukaan)

	2012	2013*	2014**	2015**	2016**	2017**	2018**
Toimintakate	-25,80	-26,49	-27,01	-27,44	-28,16	-28,95	-29,83
Verotulot	19,32	20,64	21,09	21,64	22,16	22,96	23,83
Käyttötalouden valt.os.	8,07	8,30	8,18	7,66	7,79	7,95	8,10
Muut rahoituserät, netto	0,20	0,22	0,16	0,06	-0,12	-0,31	-0,44
Vuosikate	1,79	2,67	2,42	1,93	1,67	1,66	1,66
Poistot	-2,40	-2,57	-2,67	-2,77	-2,87	-2,97	-3,07
Satunnaiset erät, netto	0,25	0,29	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Tilikauden tulos	-0,36	0,39	-0,01	-0,60	-0,95	-1,07	-1,17
Tulorah. korjauserät	-0,54	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Tulorahoitus	1,49	2,51	2,22	1,73	1,47	1,46	1,46
Investoinnit, netto	-3,47	-3,83	-3,82	-3,82	-3,80	-3,78	-3,76
Rahoitusjäämä ¹⁾	-1,98	-1,31	-1,60	-2,09	-2,33	-2,32	-2,30
Lainakanta	13,81	15,58	17,28	19,43	21,83	24,23	26,58
Rahavarat	4,20	4,86	4,85	4,81	4,79	4,76	4,71

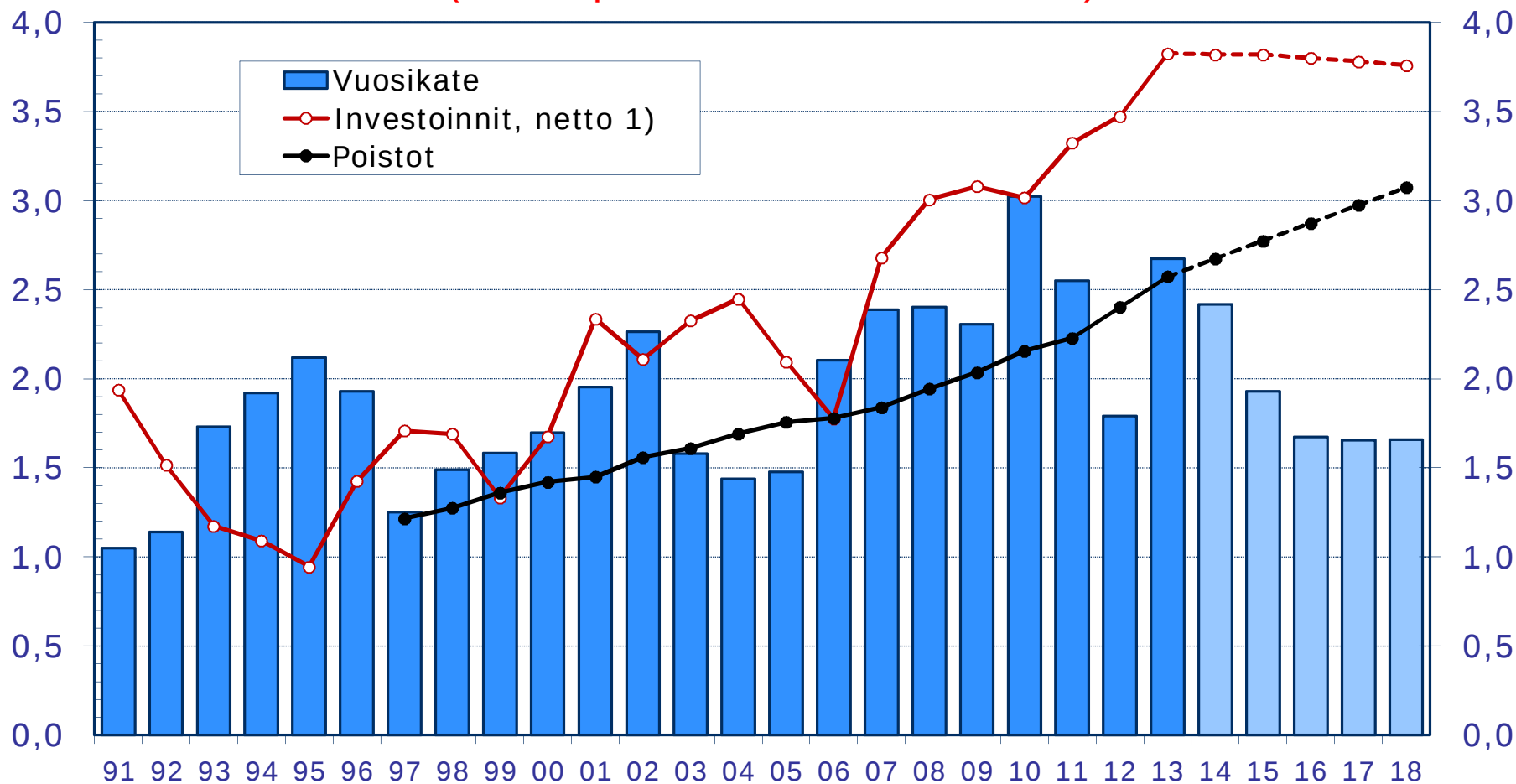
1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto

Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus.

Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate, poistot sekä investoinnit¹⁾ 1991–2018, mrd. € (käyvin hinnoin) (arviot painelaskelman mukaan)

Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.

Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

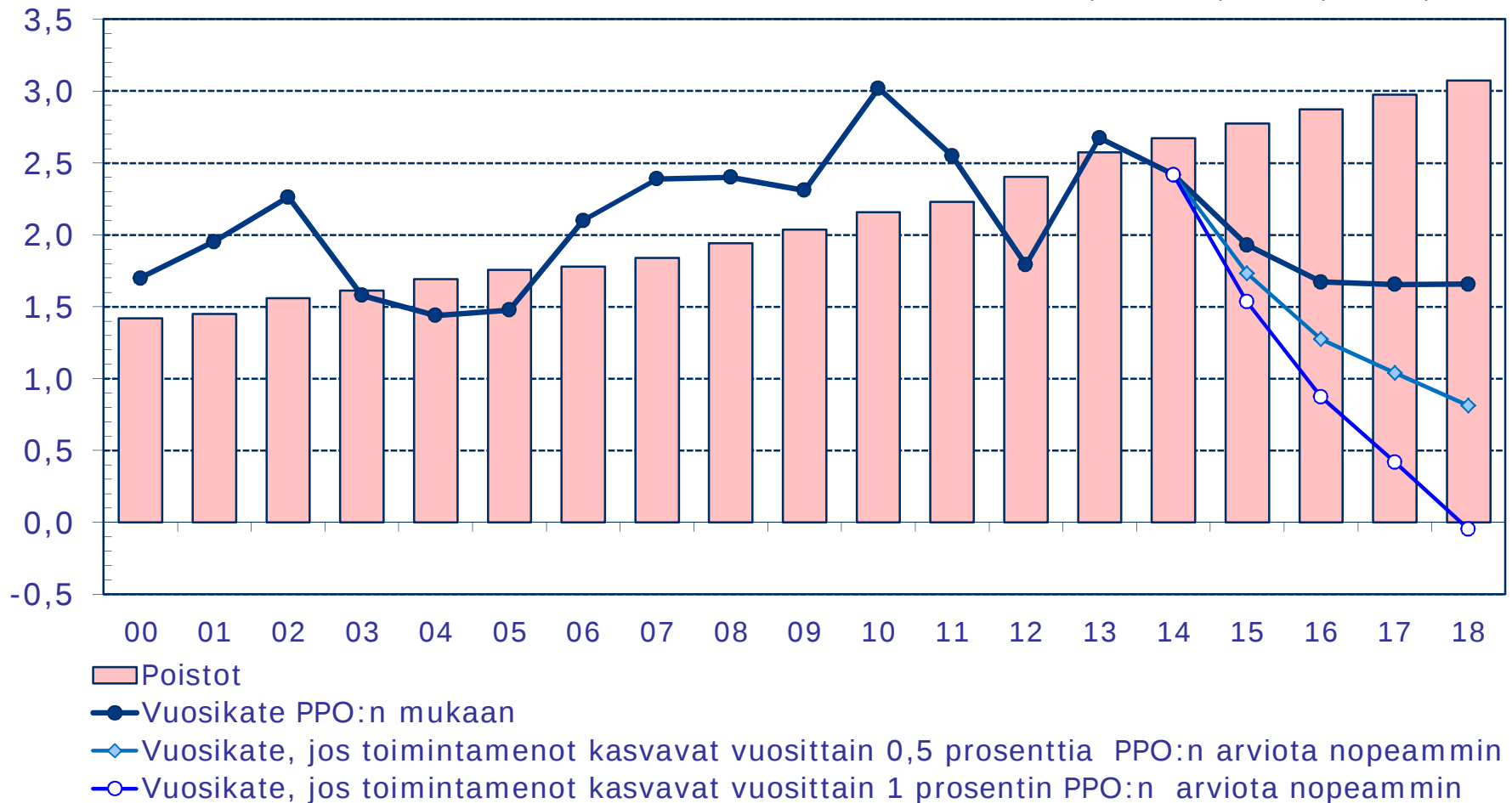
¹⁾ Investoinnit, netto = Käyttöomaisuusinvestoinnit – rahoitusosuudet – käyttöomaisuuden myyntitulot.

Toimintamenojen kasvuprosentin vaikutus vuosikatteeseen: Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate ja poistot, mrd. €

2015¹⁾ 2016 2017 2018

Toimintamenojen nimellinen kasvu kehitysarvion mukaan, %: 1,4 2,5 2,7 2,9

Arvioitu kuntatalouden kustannustason muutos, %: 1,2 1,5 1,7 1,9

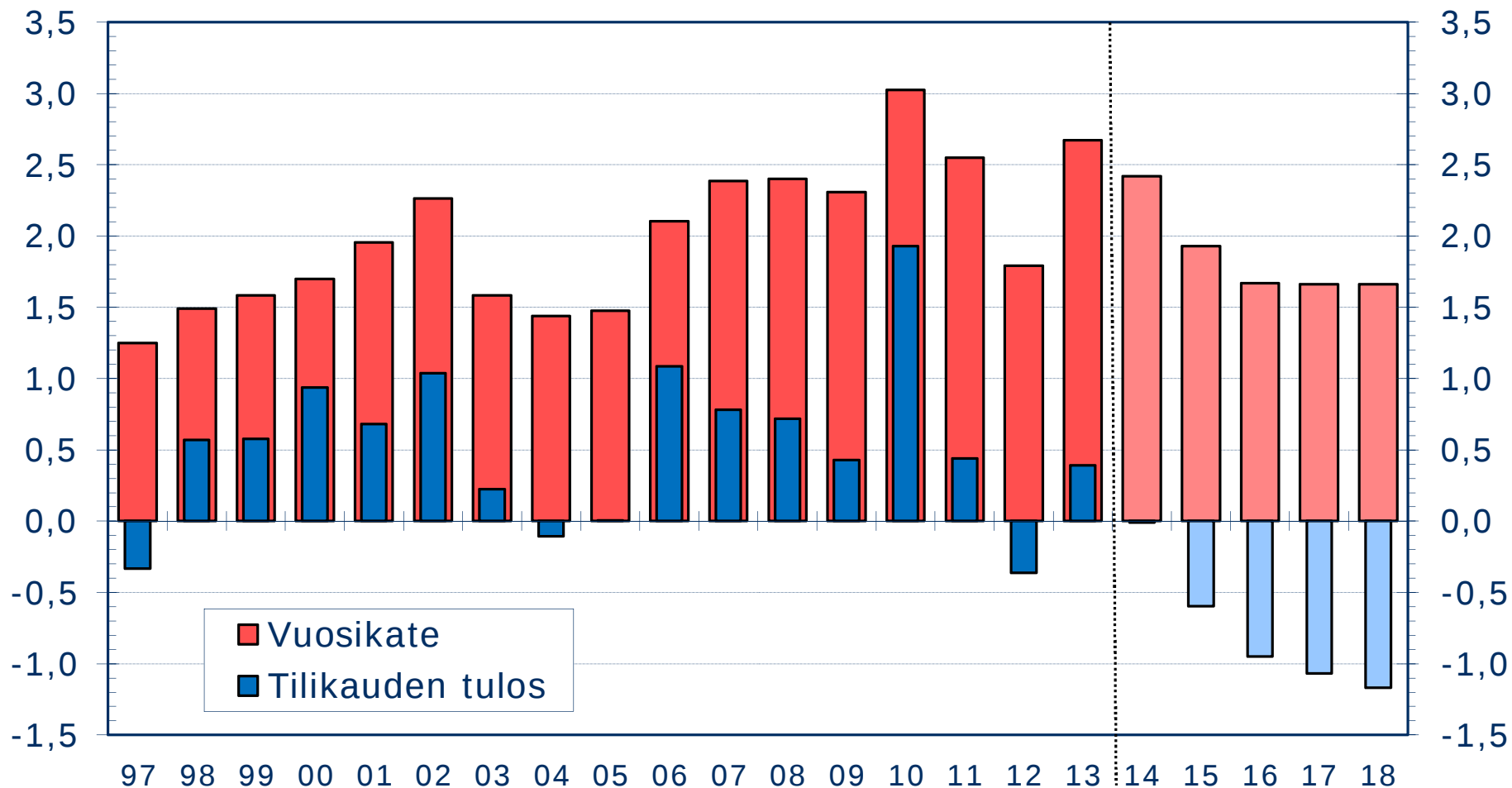
¹⁾ Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu

vuonna 2015 olisi 2,6 %.

Lähde: Vuodet 2000–2013 Tilastokeskus.

Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Kuntasektorin vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 1997–2018, mrd. € (arviot painelaskelman mukaan)

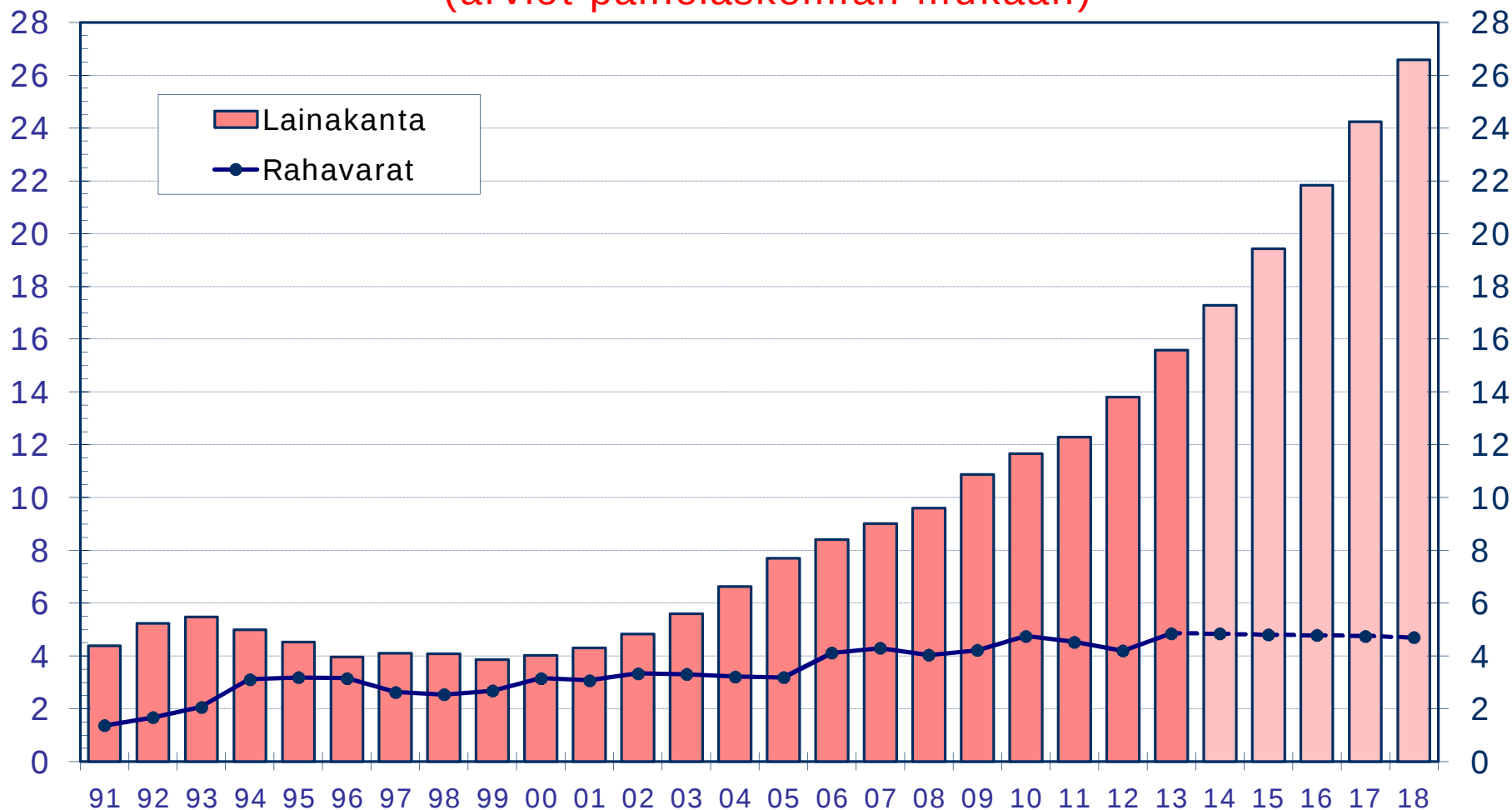

Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.

Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Vuonna 2010 tilikauden tulos sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1991–2018, mrd. € (käyvin hinnoin) (arviot painelaskelman mukaan)

Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.
Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma vuosina 2012–2015, mrd. €

	2012	2013*	2014**	2015**
Toimintatulot	11,64	11,93	12,12	12,24
Toimintamenot	-37,44	-38,42	-39,13	-39,68
Toimintakate	-25,80	-26,49	-27,01	-27,44
Verotulot	19,32	20,64	21,09	21,64
Valtionosuudet	8,07	8,30	8,18	7,66
Rahoituserät, netto	0,20	0,22	0,16	0,06
Vuosikate	1,79	2,67	2,42	1,93
Poistot	-2,40	-2,57	-2,67	-2,77
Satunnaiset erät, netto	0,25	0,29	0,25	0,25
Tilikauden tulos	-0,36	0,39	-0,01	-0,60

muutos- %:

Toimintatulot	2,1	2,5	1,6	1,0
Toimintamenot	5,0	2,6	1,8	1,4
Verotulot	1,3	6,8	2,2	2,6
Valtionosuudet	5,4	2,9	-1,6	-6,2

Vuoden 2015 arviossa on otettu huomioon ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien menoja ja tuloja noin 455 milj. euroa.

Lähteet: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus.

Vuosien 2014–2015 arviot PPO 3.4.2014

Kuntaliiton kuntataloudensopeutusohjelma*

Kansantalouden kehitys eri vaihtoehdoissa

(Muuttujien keskimääräinen vuotuinen kasvu, %)

Erä/muuttuja

2014–2018

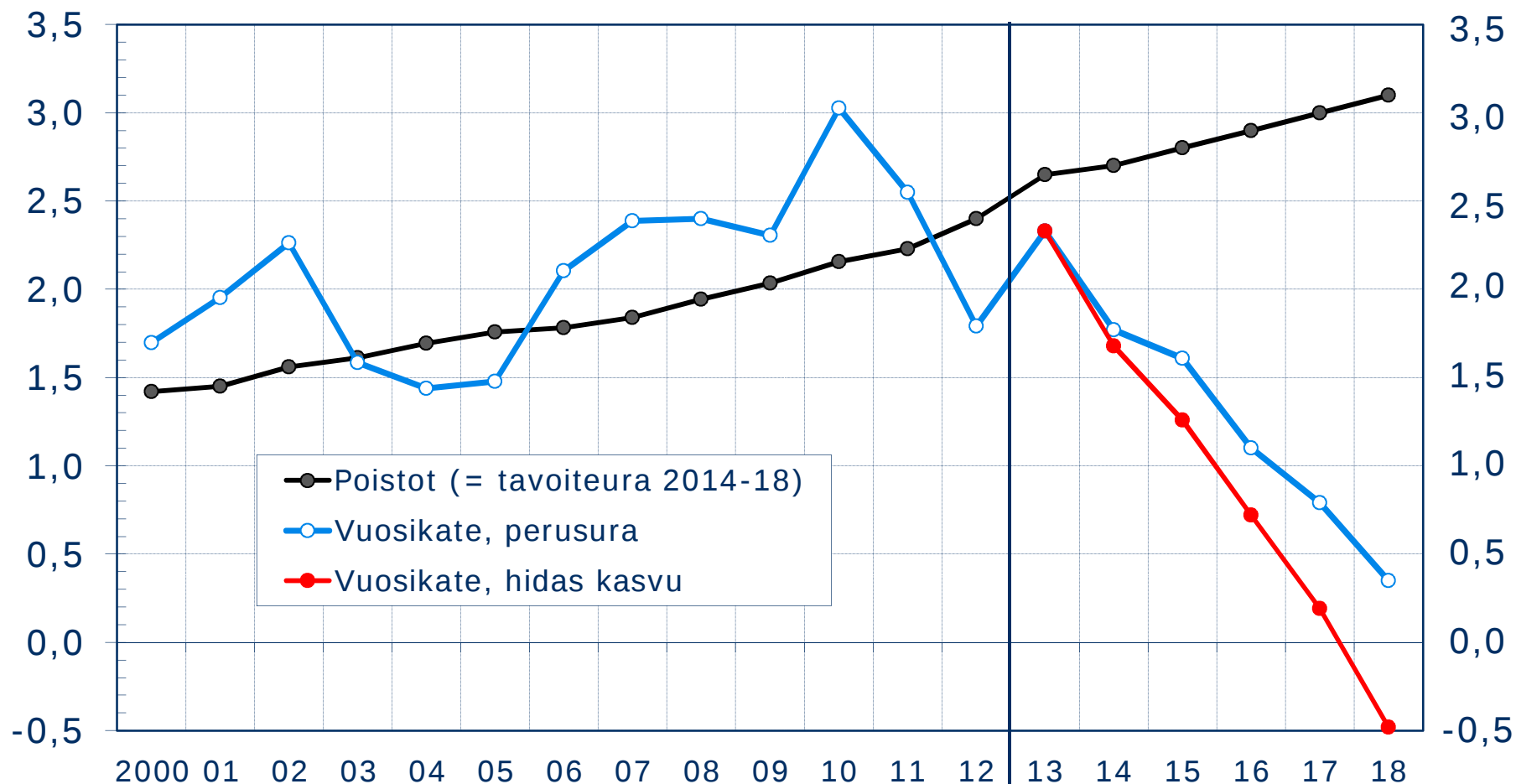
Perus

Hidas

BKT:n määrä		1,5	0,5
BKT:n hinta		1,8	1,6
BKT:n arvo		3,3	2,1
Kuluttajahinnat		1,8	1,6
Ansiotaso		2,0	1,6
Palkkasumma		2,4	1,8
Työlliset		0,2	-0,1
Tuottavuus		0,8	0,6
Työttömyysaste			
kauden lopussa, %	8,2 (v. 2013)	8,0	8,4

* vuosiksi 2014–2018. Hyväksytty Kuntaliiton hallituksessa 6.2.2014

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate eri vaihtoehtoissa, mrd. €

Lähde: Vuodet 2000–2012 Tilastokeskus.
Vuodet 2013–2018 Kuntaliiton painelaskelma.

Esitykset kuntatalouden tervehdyttämiseksi:

Kuntien vero- ja maksupohjan laajentaminen

- kiinteistöveron tietokannat saatetaan ajan tasalle ja kiinteistöverotuksen kehittämistä jatketaan sen tuoton lisäämiseksi
- osa pääomaverojen tuotosta ohjataan kunnille erikseen selvitettävällä tavalla
- kuntien liikenteen vastuista, kustannuksista sekä liikenneverojen kohdentumisesta osittain kunnille käynnistetään selvitys
- kuntaveroista tehtävät vähennykset kompensoidaan kunnille ensisijaisesti verojärjestelmän sisällä valtion veroista
- yhteisöveron kuntien jako-osuus tulee säilyttää vuoden 2015 jälkeenkin vähintään nykyisellä tasolla
- kuntien liikkumavaraa maksujen määräytymisessä tulee kasvattaa ja maksujen reaalin tuottotaso on säilytettävä vähintään nykyisellään

Valtionosuusjärjestelmä ja sen uudistaminen

- valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa tulee edetä oikeudenmukaisempaan, läpinäkyvämpään ja kuntaliitosneutraaliin järjestelmään, jossa on nykyjärjestelmään verrattuna vähemmän valtionosuuskriteereitä ja jotka aidosti ottavat kuntien kustannuserot huomioon varmistaen samalla rahoitusperiaatteen toteutumisen
- valtionosuusjärjestelmän on turvattava jatkossakin kunnallisten palvelujen järjestäminen tehokkaasti koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella
- valtionosuusjärjestelmän valtionosuuksien tasauksessa käytettävän veropohjan on oltava mahdollisimman laaja
- ammattikorkeakoulu-uudistuksessa kuntien rahoitusosuuden poisto on rahoitettava kokonaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia alentamalla

Valtionosuusjärjestelmä ja sen uudistaminen

- harkinnanvarainen valtionosuuden korotus (entinen harkinnanvarainen rahoitusavustus) on pidettävä jatkossakin osana järjestelmää (**hallitus poisti**). Sen painoarvoa tulee lisätä eikä vähentää eikä lisäystä tule rahoittaa muiden kuntien valtionosuuksia vastaavasti alentamalla. Rakennemuutospaikkakuntien kuntapalvelujen rahoitusongelmiin sekä pahimmista kosteusvauriorakennuksista kärsivien kuntien talousongelmiin on kehitettävä erillISRatkaisut
- valtionosuusjärjestelmän uudistamisen jatkotyö on käynnistettävä, jotta uuden järjestelmän perusteet ja toimivuus voidaan varmistaa. Samalla tulee käynnistää uutta tutkimusta uudistustyön tueksi
- uudistusta jatkettaessa valtionosuusjärjestelmän hallinto on yhtenäistettävä niin, että kaikki tehtäväalueet, myös toisen asteen koulutus ikäluokkapohjalta, on koottu yhteen

Investoinnit ja rahoituksen hallinta

- suhdannepoliittisesti tärkeiden kuntainvestointien valtion tukea on jatkettava
- investointien vaihtoehtoisia toteutus- ja rahoitustapoja on kehitettävä sekä selvitettävä uusien osapuolien saamista mukaan taloudellisen toimeliaisuuden edistämiseksi. Samalla on tehostettava kuntien pitkäjänteistä kiinteistöstrategiaa
- valtion ja kuntien pitkäjänteinen infrainvestointien rahoitus on turvattava. Yhtenä vaihtoehtona on syytä selvittää Infra Oy:n perustaminen
- kuntien investoinnit ovat tärkeitä niin alueen talous- ja työllisyyskehitykselle kuin korjausvelan hallitsemiselle. Jos kunnan velka uhkaa liian nopeasti talouden kantokykyyn nähden, myös investointeja on tarkasteltava kriittisesti

Kuntien toiminta, kunta-valtiosuhteen kehittäminen

- hallituksen rakennepoliittinen ohjelma kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä on toteutettava niin, että kuntatalous vahvistuu päätetyn mukaisesti miljardilla eurolla vuoteen 2017 mennessä
- arvioidaan uudelleen vielä toteutumattomat, mutta jo päätetyt tehtävät ja velvoitteet, erityisesti työmarkkinatuen rahoitusvastuun siirto kunnille
- rahoitusperiaatetta on noudatettava ja sen seurantajärjestelmiä kehitettävä
- siirrytään hallitusti uuteen kuntatalouden ohjausjärjestelmään (Kuntatalousohjelma) vuonna 2015
- jatketaan ja tehostetaan harmaan talouden torjuntaa

Kuntien toiminta, kunta-valtiosuhteen kehittäminen

- kunnat jatkavat ja tehostavat tuottavuuden parantamistoimenpiteitä sekä edesauttavat työurien pidentämistä
- kunnat jatkavat aktiivisesti kuntarakenteeseen ja palveluiden järjestämiseen liittyviä rakenteellisia uudistuksia vapaaehtoiselta pohjalta toimintaympäristön muutosten haasteiden hallitsemiseksi yhteistyössä erityisesti valtiovallan kanssa
- kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvissä kuntakokeiluissa on aidosti edistettävä ja toteutettava kuntien liikkumavaran ja päätösvallan lisääminen
- kuntien tehtäviä ei lisätä eikä nykyisiä laajenneta. Tehtävät saatetaan vastaamaan kuntien rahoitusmahdollisuuksia

Isot uudistukset meneillään, mitä toteutuu?

1 (2)

- Hallitus- ja oppositiopuolueiden 23.3. Sote-linjaus merkittävä: 5 sote-alueen järjestämisvastuu, kunnille toteutusvastuu, rahoitus kunnilta ja valtionosuudet kunnille. Erittäin paljon auki olevia asioita. Aikataulu äärimmäisen tiukka: kesäkuussa lausuntokierrokselle, lakiesitys eduskunnalle syksyllä, voimaan 1.1.2017.
- Kuntarakennelain muutosta = ns. pakkolakia ei tuoda eduskuntaan. Esitys olisi ollut ongelmallinen perustuslain näkökulmasta.
- Kovin monta kuntaliitosta ei ole odotettavissa lähiaikoina.
- Vos-uudistus lausuntokierros päättyi 4.4. Ikärakenteen/sairastavuuden muutos sekä tasaus suurimmat muutokset. Ongelma toteuttaa uudistus samaan aikaan suurten valtionosuusleikkausten kanssa.

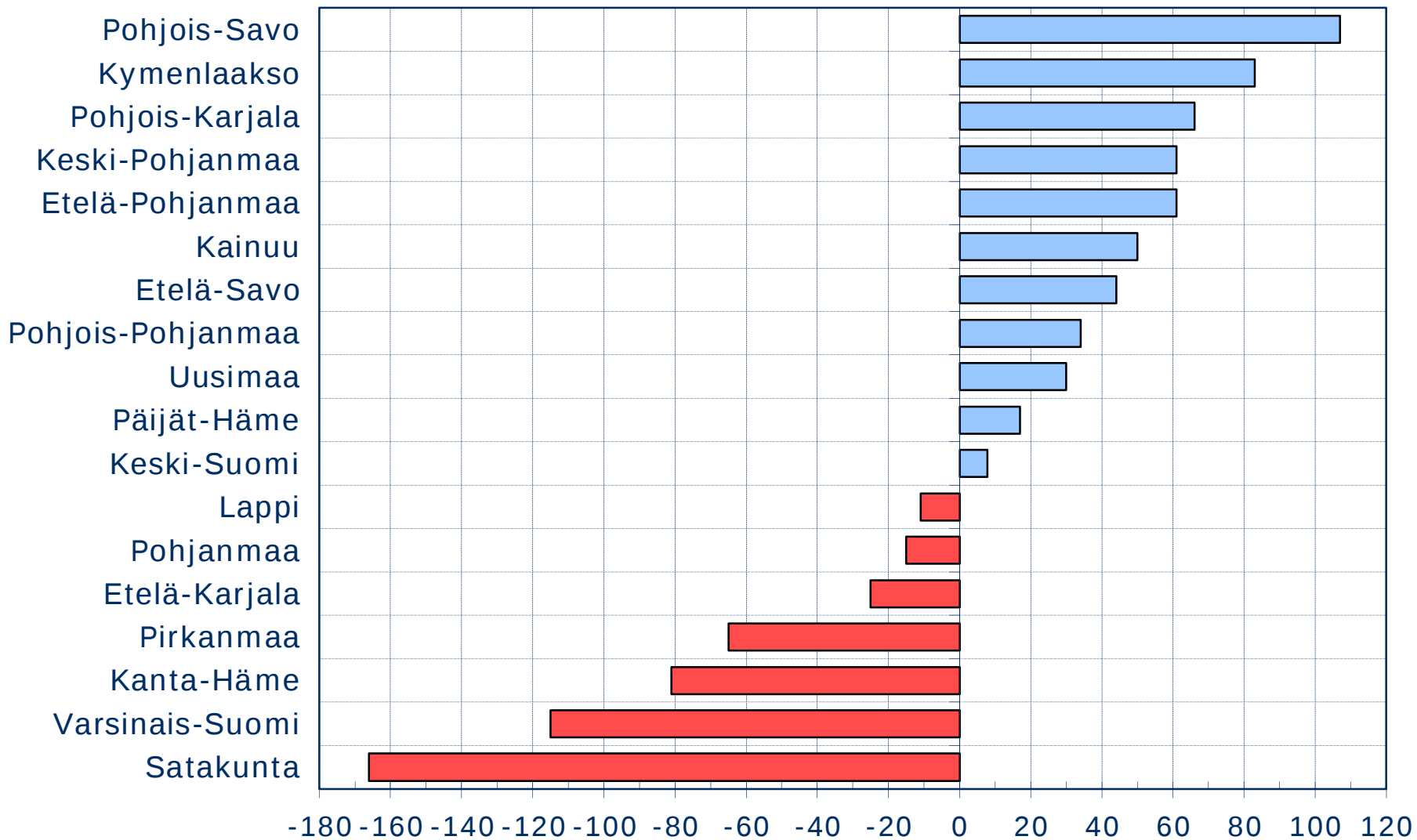
Keskeisiä sote-kysymyksiä

- Aikataulu
- Hallinnon järjestäminen ja kuntien rooli päätöksenteossa
- Järjestäminen/tuottaminen
- Rahoitus
- Hankinta/kilpailulainsäädäntö
 - » Hankintalainsäädännön uudistus valmistelussa (direktiivi voimaan keväällä)
- Henkilöstön asema
- Kiinteistöt

Vos-uudistusesitykseen tulleet muutokset (Halke 10.4.)

- Perusteluihin lisätty luku, jossa käsitelty uudistuksen suhdetta perustuslakiin ja rahoitusperiaatteen toteutumiseen
- Ikärakenteen painoarvoja muutettiin, yli 65-v. hieman nostettiin ja nuorempien ikäluokkien laskettiin
 - » vanhusikäryhmien isohko pudotus lieveni
 - » sairastavuuteen ei muutoksia (osuus laskennallista entinen 24 %)
- Tasauksessa otetaan huomioon vain ydinvoimalaitosten kiinteistövero
 - » puolet laskennallisesta tuotosta, muut voimalat pois tasauksesta
- Syrjäisyyteen lisättiin yksi porrastus (syrjäisyysluku 1,0 > korotus 1,5-kertainen)
 - » esityksessä säilyi porrastus 1,5>korotus 3-kertainen
- Yksityisille kouluille yhtenäinen kotikuntakorvauksen peruste (94% kotikunnan korvauksesta)
 - » aiempi 100 %:n korvaus poistuu ennen 31.8 1998 järjestämisluvan saaneilta

Valtionosuusuudistus: Esityksen vaikutus kuntien valtionosuuteen vuoden 2014 tasossa maakunnittain, €/as.

Valtionosuusuudistus:

Suurimmat voittajat (€/as.) vuoden 2014 tasossa

Lähde: VM/KAO 9.4.2014

Kunta	Asukas- luku 31.12. 2012	Valtionosuudet yhteensä 2014		Esityksen vaikutus valtionosuuksiin yhteensä		
		Nykyinen järjes- telmä €/as.	Uusi järjes- telmä €/as.	€/as.	1 000 €	Laskenn. vaikutus tulovero- prosenttiin %-yks.
Koko maa	5 398 173	1 592	1 592	-0	-470	0,0
Evijärvi	2 686	3 077	3 417	340	914	-2,9
Utsjoki	1 285	5 211	5 523	311	400	-2,3
Raahe	25 659	1 949	2 209	260	6 680	-1,7
Kotka	54 873	1 796	2 055	259	14 196	-1,6
Kittilä	6 388	3 308	3 563	255	1 628	-1,9
Juva	6 783	3 006	3 253	247	1 676	-2,2
Iisalmi	22 135	2 079	2 315	236	5 217	-1,7
Juankoski	5 093	2 858	3 086	228	1 161	-1,8
Siikajoki	5 597	3 192	3 414	221	1 239	-1,9
Sodankylä	8 834	3 009	3 228	219	1 934	-1,6
Tohmajärvi	4 897	3 113	3 328	215	1 052	-1,9
Miehikkälä	2 177	3 720	3 928	208	453	-2,0
Vieremä	3 930	2 823	3 030	208	817	-1,8
Nurmes	8 308	3 420	3 613	193	1 602	-1,7
Pyhäjoki	3 311	2 777	2 961	184	610	-1,4

Valtionosuusuudistus:

Suurimmat häviäjät (€/as.) vuoden 2014 tasossa

Lähde: VM/KAO 9.4.2014

Kunta	Asukas- luku 31.12. 2012	Valtionosuudet yhteensä 2014		Esityksen vaikutus valtionosuuksiin yhteensä		
		Nykyinen järjes- telmä €/as.	Uusi järjes- telmä €/as.	€/as.	1 000 €	Laskenn. vaikutus tulovero- prosenttiin %-yks.
Koko maa	5 398 173	1 592	1 592	-0	-470	0,0
Merikarvia	3 269	3 904	3 312	-592	-1 935	5,0
Eurajoki	5 922	1 762	1 192	-571	-3 379	3,3
Luhanka	773	4 564	4 084	-479	-370	4,4
Kivijärvi	1 303	4 823	4 407	-416	-543	4,4
Rautjärvi	3 784	3 480	3 075	-404	-1 529	2,9
Rantasalmi	3 921	3 618	3 218	-399	-1 566	3,6
Pomarkku	2 373	3 568	3 187	-381	-903	3,3
Kinnula	1 764	4 268	3 898	-370	-653	3,8
Rautavaara	1 813	4 959	4 590	-369	-668	3,7
Karstula	4 376	3 664	3 302	-362	-1 584	3,3
Kannonkoski	1 553	4 418	4 070	-348	-541	3,5
Orivesi	9 571	2 671	2 349	-321	-3 076	2,5
Taivassalo	1 682	2 822	2 510	-311	-524	2,3
Pudasjärvi	8 620	4 533	4 225	-308	-2 654	3,0
Luoto	4 966	2 678	2 373	-305	-1 513	2,5

Valtionosuusuudistus:

Esityksen vaikutus kuntien valtionosuuteen vuoden 2014 tasossa Kainuun kunnissa

Lähde: VM/KAO 9.4.2014

Kunta	Asukas- luku 31.12. 2012	Valtionosuudet yhteensä 2014		Esityksen vaikutus valtionosuuksiin yhteensä		
		Nykyinen järjes- telmä €/as.	Uusi järjes- telmä €/as.	€/as.	1 000 €	Laskenn. vaikutus tulovero- prosenttiin %-yks.
Koko maa	5 398 173	1 592	1 592	-0	-470	0,0
Kainuu	80 685	2 767	2 817	50	4 043	-0,4
Puolanka	2 931	4 878	5 050	172	504	-1,6
Paltamo	3 743	3 319	3 488	168	630	-1,5
Kajaani	37 973	1 892	2 026	133	5 063	-0,9
Sotkamo	10 682	2 379	2 511	132	1 406	-1,0
Vaala	3 250	4 145	4 136	-9	-29	0,1
Ristijärvi	1 450	4 341	4 241	-100	-145	0,9
Hyrynsalmi	2 603	4 216	4 115	-101	-263	0,9
Kuhmo	9 240	3 663	3 531	-132	-1 223	1,1
Suomussalmi	8 813	3 938	3 723	-216	-1 900	1,8

Isot uudistukset meneillään, mitä toteutuu?

(2 / 2)

- Kuntalain kokonaisuudistus on merkittävä muutos. Etenee kutakuinkin aikataulussa, valmistelu jaostoissa haaste kokonaisuudelle
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisellä menojen 1 mrd. € vähennys vuonna 2017 on välttämätöntä toteuttaa – samanaikaisesti kunnille tulossa uusia tehtäviä ja velvoitteita yli 300 milj. € vuosina 2014 ja 2015. Merkittävin työmarkkinatukiuudistus 1.1.2015 (150 m€)
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkukokeilut – saatava olennaisia tuloksellisuuden lisäyksiä aikaan – kuntien esitykset 31.1. mennessä. Mukana ei kelpoisuusehtoja, ryhmäkokoja eikä määräaikoja => olisi välttämätöntä saada mukaan!
- Kehysriihessä tehdyt ratkaisut oikeansuuntaisia mm. veroratkaisut ja leikkausten kohdennus pääasiassa valtion menoihin, mutta alimitoitettut kustannusarviot (esim. oppivelvollisuuden jatko KL 100m€/OKM 15m€) huolestuttavia. Mistä lisää kilpailukykyä ja työllisyyttä jäi auki.

Kuntien talouden kohentaminen lähivuosina jää liiaksi veronkorotusten varaan.

Pelkkä säästäminen ei auta – Elinvoimapolitiikasta huolehdittava!

- Saavutettavuuden varmistaminen ja sen jatkuva kehittäminen
- Tonttitarjonta, liikenneratkaisut, sujuva kaavoitus, kunnan rooli kiinteistömarkkinoilla, kaupunkikeskustojen elävöittäminen, vajaakäyttöisten tilojen uusiokäyttö
- Houkutteleva kunta: avoimuus ottaa vastaan uusia asukkaita erit. ulkomaalaisia, suvaitsevuuden edistäminen, segregaaation torjunta, opiskelijakaupunkikonseptin luominen, matkailun edistäminen kasvualana ja vetovoiman mittarina, kulttuurin monipuolinen edistäminen, kuntalaisten aktivointi esim. kunnanosatapahtumat
- Osaava työvoima: koulutus, houkuttelevuus, ulkomaalaisille suunnatut palvelut/työperäinen maahanmuutto
- Yritysten innovaatio- ja uusiutumiskyvyn tukeminen mm. yliopistojen edellytysten kehittäminen, alueen yritystoiminnan avainklustereiden ja uusien kasvualojen kehitysohjelmat keskeisiä
- Hankinnat yritystoiminnan vipuna
- Kuntakonsernin kaikki osat elinvoimaa edistämään
- Yrittäjyyden edistäminen

Kiitos mielenkiinnosta!

timo.kietavainen@kuntaliitto.fi

Lisäinfoa kunnista ja Kuntaliitosta:
www.kunnat.net